

Hermite interpoláció

Legyen adott a x_0, x_1, \dots, x_m csomópontrendszer, $x_i \in [a, b], i = \overline{0, m}$, az $r_i \in N, i = \overline{0, m}$ számok.

Legyen $n+1 = \sum_{i=0}^m (r_i + 1)$ és az $f : [a, b] \rightarrow R$ függvény, amelyre $\exists f^{(j)}(x_i), i = \overline{0, m}, j = \overline{0, r_i}$.

ÉRTELMEZÉS 1. A P_n térre és a

$\Lambda_H = \{\lambda_{ij}/\lambda_{ij}(f) = f^{(j)}(x_i), j = 0, \dots, r_i, i = 0, 1, \dots, m\}$ funkcionálok halmazára vonatkozó interpolációs feladatot Hermite interpolációs feladatnak nevezzük.

A Hermite interpolációs polinom a következő alakú

$$(H_n f)(x) = \sum_{i=0}^m \sum_{j=0}^{r_i} h_{ij}(x) f^{(j)}(x_i) \quad (1)$$

A h_{ij} polinomokat fundamentális Hermite polinomoknak nevezzük.

$$h_{ij}(x) = \frac{(x - x_i)^j}{j!} u_i(x) \sum_{\nu=0}^{r_i-j} \frac{(x - x_i)^\nu}{\nu!} \left[\frac{1}{u_i(x)} \right]_{x=x_i}^{(\nu)},$$

A

$$f = H_n f + R_n f \quad (2)$$

képletet Hermite interpolációs képletnek nevezzük, ahol $R_n f$ a maradéktag.

A Lagrange interpolációs polinom Newton alakját általánosítva írjuk fel a kétszeres csomópontú Hermite polinom osztott differenciás alakját.

Adottak az $x_i, i = \overline{0, m}$ csomópontok és $f(x_i), f'(x_i), i = \overline{0, m}$.

Tekintjük a $z_0, z_1, \dots, z_{2m+1}$ kétszeres csomópontokat, ahol $z_{2i} = z_{2i+1} = x_i, i = \overline{0, m}$. A kétszeres csomópontú Hermite polinom felírásához megszerkesztjük a z_i csomópontoknak megfelelő osztott differencia táblázatot

$$\begin{array}{llll} z_0 = x_0 & [z_0; f] = f(x_0) & & \\ z_1 = x_0 & [z_1; f] = f(x_0) & [z_0, z_1; f] = f'(x_0) & \\ z_2 = x_1 & [z_2; f] = f(x_1) & [z_1, z_2; f] = \frac{f(x_1) - f(x_0)}{x_1 - x_0} & [z_0, z_1, z_2; f] = \frac{[z_1, z_2; f] - [z_0, z_1; f]}{z_2 - z_0} \\ z_3 = x_1 & [z_3; f] = f(x_1) & [z_2, z_3; f] = f'(x_1) & [z_1, z_2, z_3; f] = \frac{[z_2, z_3; f] - [z_1, z_2; f]}{z_3 - z_1} \\ z_4 = x_2 & [z_4; f] = f(x_2) & [z_3, z_4; f] = \frac{f(x_2) - f(x_1)}{x_2 - x_1} & [z_2, z_3, z_4; f] = \frac{[z_3, z_4; f] - [z_2, z_3; f]}{z_4 - z_2} \\ z_5 = x_2 & [z_5; f] = f(x_2) & [z_4, z_5; f] = f'(x_2) & [z_3, z_4, z_5; f] = \frac{[z_4, z_5; f] - [z_3, z_4; f]}{z_5 - z_3} \end{array}$$

Ennek alapján a kétszeres csomópontú Hermite polinom

$$\begin{aligned} (H_{2m+1} f)(x) &= f(z_0) + (x - z_0)[z_0, z_1; f] + (x - z_0)(x - z_1)[z_0, z_1, z_2; f] + \dots \\ &+ (x - z_0) \dots (x - z_{2m})[z_0, z_1, \dots, z_{2m+1}; f], \end{aligned}$$

Algoritmus az osztott differenciák kiszámításához:

Bemenet: $x_i, f(x_i), f'(x_i), i = 0, 1, \dots, m$

Kimenet: $Q_{0,0}, Q_{1,1}, \dots, Q_{2m+1,2m+1}$ együtthatók

$$(H_{2m+1}f)(x) = Q_{0,0} + Q_{1,1}(x-x_0) + Q_{2,2}(x-x_0)^2 + \dots + Q_{2m+1,2m+1}(x-x_0)^2 \dots (x-x_{m-1})^2 (x-x_m)$$

1. Minden $i = 0, \dots, m$ végezd el

$$z_{2i} = x_i, z_{2i+1} = x_i$$

$$Q_{2i,0} = f(x_i)$$

$$Q_{2i+1,0} = f(x_i), Q_{2i+1,1} = f'(x_i)$$

Ha $i \neq 0$

$$Q_{2i,1} = \frac{Q_{2i,0} - Q_{2i-1,0}}{z_{2i} - z_{2i-1}}$$

2. Minden $i = 2, \dots, 2m+1$ végezd el

3. Minden $j = 2, 3, \dots, i$ végezd el

$$Q_{i,j} = \frac{Q_{i,j-1} - Q_{i-1,j-1}}{z_i - z_{i-j}}.$$

Feladat

1. Írjál egy függvényt a Hermite polinom értékének a kiszámítására, ha ismertek a csomópontok és a függvény értékei illetve deriváltjai a csomópontokban.

2. Ábrázold ugyanazon a grafikus képernyőn az f függvényt és a kétszeres csomópontú Hermite polinomát.

PÉLDA:

x_i	$f(x(i))$	$f'(x_i)$
1.3	0.6200860	-0.5220232
1.6	0.4554022	-0.5698959
1.9	0.2818186	-0.5811571

Ennek alapján

$$\begin{aligned} H_5(1.5) &= 0.6200860 + (1.5 - 1.3)(-0.5220232) + (1.5 - 1.3)^2(-0.897427) + \\ &+ (1.5 - 1.3)^2(1.5 - 1.6)(0.0663657) + (1.5 - 1.3)^2(1.5 - 1.6)^2(0.0026663) + \\ &+ (1.5 - 1.3)^2(1.5 - 1.6)^2(1.5 - 1.9)(-0.0027738) = 0.5118277 \end{aligned}$$

1.3	0.6200860	-0.5220232	-0.0897427	0.0663657	0.0026663	-0.0027738
1.3	0.6200860	-0.5489460	-0.0698330	0.0679655	0.0010020	
1.6	0.4554022	-0.5698959	-0.0290937	0.0685667		
1.6	0.4554022	-0.5786120	-0.0084837			
1.9	0.2818186	-0.5811571				
1.9	0.2818186					